

استفاده از جاجیم در تولید پرده‌های عمودی با تکیه بر اصل دکوراسیون داخلی

اخترالسادات موسوی^۱، حسن خاتمی^۲

۱- دانش‌آموخته کارشناسی ارشد فرش

۲- استادیار و عضو هیئت علمی فرش

آدرس پست الکترونیک نویسنده رابط (mousavi3236@gmail.com)

چکیده

آنچه امروزه از معماری داخلی و دکوراسیون داخلی به گوش ما می‌رسد فضایی را برای ما تداعی می‌کند شامل ابزار و مواد (متریال) مدرن و رنگ و نورهای شاد و جیغ که اغلب برگرفته از المان‌های روز اروپا می‌باشد که هویت و فرهنگ آن اقلیم را تداعی‌کننده است. این نوع طراحی فضا برای فرهنگ کهن و دیرینه ایران و ایرانی آشنا نبوده و یک ایرانی در این محیط احساس غریبی و ناآشنایی می‌کند. بدین منظور در این مقاله نگارنده با استفاده از روش توصیفی از نوع تحلیل محتواسعی بر این داشته با توجه به اینکه زندگی امروزه رو به مدرنیته می‌رود با نقبی به گذشته حرکتی در جهت کاربردی‌تر کردن دستبافته‌های سنتی به منظور نمود فرهنگ دیرینه این مرز و بوم با روند زندگی یک ایرانی در دکوراسیون خانه‌های ایرانی انجام دهیم با توجه به اینکه جاجیم به صورت قطعات باریک بافته می‌شود، برای پرده مناسب است. گروهی از هتل‌داران این ایده را می‌پسندند. پس به صورت خاص پسندیده می‌شود، ضمن اینکه این ایده علاوه بر مکان‌هایی که معرف هویت فرهنگی ما هستند در مکان‌ها و فضاهای خصوصی مثل اتاق خواب و اتاق نشیمن نیز کاربرد دارد.

واژگان کلیدی: جاجیم، دکوراسیون داخلی، پرده، مدرنیته، فرهنگ

۱- مقدمه

به طور کلی دستبافته‌ها، مجموعه‌هایی از طرح و نقشه، رنگ آمیزی، مواد اولیه، ابعاد و خصوصیات ظاهری و فیزیکی را در برمی‌گیرد که هر کدام به تنهایی نقش بسیار تعیین کننده‌ای در هارمونی با نوع دکوراسیون داخل ایفا می‌نمایند. با توجه به اینکه اغلب خانه‌های امروزی دارای معماری مدرن هستند، می‌توان از عناصر سنتی ایرانی در فضای مدرن استفاده کرد.

امتیاز دکوراسیون سنتی در آن است که دارای بعد معنوی و بیشتر یک حس زیباشناختی است تا یک شیوه علمی. همه‌گیر و رنگین است و بیش از همه منحصر به فرد است. این شیوه دکوراسیون به ما اجازه می‌دهد تا خلأ روحی خود را بپوشانیم و حس فرهنگی و ملی خود را تغذیه کنیم. از جمله آثار و مواد به کار رفته در فرهنگ ایرانی مفرش‌های ایرانی شامل گلیم، جاجیم، و... می‌باشد که نه تنها در ایران بلکه در سراسر دنیا برای ایجاد محیطی گرم و آرام در محیط‌های خانگی، تجاری و اداری به کار می‌رفته و می‌رود. در این بین تنها محصول ایرانی که می‌تواند کاربرد بیشتر و بهتری برای افراد در زندگی روزمره‌شان داشته باشد جاجیم است، که با نوع بافت و رنگ‌های بدیع و دل‌فریبش می‌تواند با به کار بردن در دکوراسیون داخلی طبق اصول و مبانی آن، چشم و دل هر بیننده‌ای را به خود جلب کند و موجب آرامش و گرمی محیط زندگی شود. از جمله کاربردهای جاجیم می‌توان به پلاس و فرش، رختخواب پیچ و مانند آن، زیرانداز، روکش، رویه مبل، پشتی، پرده عمودی، کوسن، تابلو و دیوار کوب و... اشاره کرد. با توجه به اینکه جامعه امروزی فضاهای خلوت و جلوه‌های بصری ساده را می‌پذیرد می‌توانیم گرایش به سمت دستبافته‌هایی، بر اساس مکتب‌های هنری داشته باشیم. هدف ما در اینجا کاربرد دستبافته‌های سنتی در دکوراسیون داخلی و نیز ایجاد جایگاهی مناسب در زندگی امروز برای این نوع دستبافته‌ها به منظور حفظ و احیای میراث فرهنگی و آثار هنری پیشینیان بوده است.

۲- واژه جاجیم

جاجیم دستبافته‌ای پشمین، منقش، و بدون پرز است که غالباً مخصوص نواحی سردسیر می‌باشد و می‌توان از هر دو روی آن استفاده کرد. در مناطق مختلف این دستبافته را به اسامی دیگری نام می‌برند از قبیل جاجم - جیچم - جیچیم و... بافت جاجیم از گلیم ساده تراست و برخلاف قالی فاقد گره می‌باشد. نقش جاجیم را تارها بوجود می‌آورند و پود چندان دیده نمی‌شود و در اصل رنگ‌ها بوجود آورنده نقش اصلی می‌باشد. این نوع دستبافته از نوارهای منسوج و تارنمای به هم دوخته کم و بیش ضخیم تشکیل شده است که در بافت آن رشته پود به صورت تک رنگ از میان تارهای رنگین که نقش‌های جاجیم را می‌سازد می‌گذرد، و به لحاظ نقش و نگار طبیعی، زنده بودن رنگ و مقاومت از جمله زیباترین و با صرفه‌ترین دستبافته‌ای است که علاوه بر استفاده در داخل خانه امروز برای امور تزئینات در مراسم و آیین‌های سنتی نیز بکار می‌رود.

جاجیم بافی یکی از کهن‌ترین صنایع دستی کشور است که در سالهای اخیر با پیشرفت‌های سریع زندگی، کم کم به ورثه فراموشی سپرده می‌شود (پرهام، ۱۳۷۱ ص ۳۱).

۱-۲- انواع جاجیم

الف) جاجیم ساده و چهار کوجی (شامل جاجیم‌های راه راه، جاجیم‌های چهارخونه،

استفاده از جاجیم در تولید پرده‌های عمودی
با تکیه بر اصل دکوراسیون داخلی
اخترالسادات موسوی، حسن خاتمی

صص ۱۴-۲۱

شطرنجی، ختاب جاجیم، گل جاجیم، وکنگره جاجیم)
(ب) جاجیم شیشه درمه
(ج) جاجیم‌های سوزنی (رند).

۲-۲- جاجیم ساده و چهارکوجی

این نوع دستبافته رایج‌ترین جاجیم نسبت به سایر جاجیم‌ها می‌باشد که از نظربافت ساده‌تر از انواع دیگر بوده است و از نظر نقش پردازی انواعی دارد که به چند نمونه آن اشاره می‌کنیم (شکل ۱).

شکل ۱- جاجیم چهارکوجی

الف) جاجیم راه راه

این نوع جاجیم با رنگ‌های مختلف و گاه با حاشیه گمپله دار بافته می‌شوند. خطوط موازی این دستبافت به عرض ۵ تا ۱۰ سانتی‌متر است که گاه خطوط ظریف بین ردیف‌ها را زینت می‌دهد.

ب) جاجیم چهارخونه یا شطرنجی

این نوع جاجیم به صورت مربع‌های ریز و درشت بافته می‌شود. در این بافته با جابه جاشدن تارهای رنگارنگ و خودنمایی رنگ‌های به کار برده شده در هر متر مربع و تیره و روشن شدن رنگ‌ها در متن و گاه تزئین با گمپل‌های ریز پشمی جلوه زیبایی به جاجیم داده می‌شود.

ج) ختاب جاجیم

در این دستبافته، نقش‌ها به صورت ردیف‌های موازی، یا محرمات با رنگ‌های متفاوت بکار برده می‌شود. طرفین هر ردیف تزئیناتی مثل نقش‌مایه (کنگره مداخل) دارد که قسمت باریک کنگره به سمت داخل بوده و روبه روی یکدیگر قرار می‌گیرند و در مجموع طرح جالبی را به وجود می‌آورند.

د) گل جاجیم

به زبان ترکی قلوب جاجیم هم گفته می‌شود. اگرچه مثل بقیه جاجیم‌ها نقش‌ها در خطوط موازی قرار می‌گیرند، اما رنگ‌های تیره‌تر در هر ردیف با ردیف بعدی طوری کنار یکدیگر جفت می‌شوند که به صورت نقش زیبایی دیده شوند.

ه) کنگره جاجیم

خطوط موازی این نوع جاجیم، پهنایی به عرض ۳ تا ۴ سانتی‌متر دارد. هر ردیف با رنگی مشخص دیده می‌شود. در میان هر ردیف نقش‌مایه (کنگره) سرتاسر طول جاجیم را طی کرده و در میان رنگ‌ها خود را نمایان می‌سازد.

استفاده از جاجیم در تولید پرده‌های عمودی
با تکیه بر اصل دکوراسیون داخلی
اخترالسادات موسوی، حسن خاتمی

صص ۱۴-۲۱

شکل ۲- جاجیم شیشه درمه

۲-۳- جاجیم شیشه درمه

این نوع جاجیم‌ها بیشتر جنبه تزئینی داشته و به ندرت در ایل بافته می‌شود. شیشه درمه‌ها معمولاً از دو رنگ تیره و روشن و گاه با حاشیه‌ای که رنگی هم وزن متن دارد بافته می‌شوند. شیشه درمه اغلب با رنگ سورمه‌ای و سفید یا حاشیه مشکی و سفید یا قرمز و سفید دیده می‌شود

این دستبافته به صورت یک‌رو و آسترآن به علت نمایان شدن پود اضافی، قابل استفاده نیست. نقشمایه‌های اصلی

شیشه درمه لوزی‌هایی است که اضلاع آنها بر امتداد یکدیگر بوده که به صورت نگاره‌ای مخصوص در وسط هر لوزی دیده می‌شود (شکل ۲).

۲-۴- جاجیم سوزنی‌رند

در بافت این نوع جاجیم از نقشمایه‌های گلیم، هم در متن و هم در حاشیه استفاده می‌شود. نقشمایه‌های چون طاووس، ترمه‌گل خراسانی، آقاجری، و سرمه‌دان، که با رنگ‌های متنوع و تار و پودی از جنس پشم یا کرک این بافته‌ها را به طرز جالبی نمایان می‌سازند.

این بافته‌ها امروزه علاوه بر روانداز، جهت تزئینات خانگی مثل رو میزی، رو تختی، و..... طرفداران زیادی پیدا کرده است (شکل ۳).

شکل ۳- جاجیم سوزنی‌رند (کشکولی)

۳- شناخت رنگ

مطالعه در مورد رنگ ملاحظات را در زمینه فیزیک، فیزیولوژی، و روانشناسی پیش می‌آورد. علم فیزیک توزیع طیفی نوری را که از یک سطح صادر و به وسیله آن منعکس می‌شود بررسی می‌کند.

فیزیولوژی فرایندهایی را که در چشم و مغز به هنگام تحریک ناشی از تجزیه رنگ اتفاق می‌افتد مورد مطالعه و بررسی قرار می‌دهد (لوشر، ۱۳۸۷، ص ۲۱). هر رنگ دارای سه صفت یا سه بعد بصری مستقلاً تغییر پذیر است:

۳-۱- فام-درخشندگی-اشباع یا شدت

فام رنگی: فام صفتی از رنگ است که جایگاه آن را در سلسله رنگی از قرمز تا بنفش معادل با نور طول موج‌های مختلف در طیف مرئی مشخص می‌کند. بلندترین طول موج‌ها در منطقه قرمز و کوتاه‌ترین طول موج‌ها در منطقه بنفش هستند (احمدیان، ۱۳۸۶ ص ۲).

استفاده از جاجیم در تولید پرده‌های عمودی با تکیه بر اصل دکوراسیون داخلی
اختراعات موسوی، حسن خاتمی

صص ۲۱-۱۴

۲-۳- درخشندگی رنگ

دومین صفت رنگ است و درجه نسبی تیرگی و روشنی آن را مشخص می‌کند. در چرخه رنگ، زرد بیشترین درخشندگی و بنفش کمترین درخشندگی را دارد (ایتن، ۱۳۷۸، صص ۲۰).

۳-۳- شدت رنگ

سومین صفت رنگ است و میزان خلوص فام آن را مشخص می‌کند. اختلال فام‌های قرمز، زرد و آبی را فام‌های اولیه می‌نامند و چون مبنای اصلی فام‌ها هستند رنگ‌های اصلی نیز نام گرفته‌اند. فام‌های ثانویه عبارتند از: نارنجی، سبز، و بنفش که از اختلاط مقادیر مساوی از دو فام اولیه حاصل می‌شوند (آیت الهی، ۱۳۸۱، صص ۱۰۹).

امروزه با استفاده از صفات رنگ‌ها و ارزش‌های آن برای اهدافی خاص از رنگ‌ها استفاده می‌شود. رنگ‌های روشن خود را برجسته و بسیار نمایان نشان می‌دهند، مانند رنگ زرد و قرمز و نارنجی که به رنگ‌های گرم شهرت دارند.

رنگ سبز با قابلیت دید زیاد کمتر برجسته می‌نمایند.

رنگ سبزی: کاملاً مخالف رنگ قرمز می‌باشد و از رنگ‌های سرد و غیرزنده می‌باشند و آبی اساساً یک رنگ آرامش بخش است.

رنگ ارغوانی و بنفش: از رنگ‌های مجلل و فاخر می‌باشند. از این رنگ‌ها در پرده برداری از پیکره‌ها و مراسم ویژه مختلف استفاده می‌شود.

۴-۳- هماهنگی رنگی

اصطلاح هماهنگی را هنگامی به کار می‌بریم که رنگ‌های به کار برده شده در اثر هنری به گونه‌ای خوشایند به چشم بیننده باشد و در ذهن یا درک بینایی او خلل ایجاد نکند.

۴- روانشناسی رنگ‌ها

الف) رنگ قرمز: سمبل زندگی، شانس، عشق و لذت است. میل و اشتها را تحریک می‌کند و به صورت محدود باید در فضا وجود داشته باشد. در ترکیب با رنگ‌های دیگر برای فضا سازی رستوران‌ها، و کافی شاپ‌ها مناسب است. موارد منع استفاده از قرمز در دکوراسیون فضای نوجوان، اتاق مطالعه، دفاتر پزشکان و مناطق کارگاهی می‌باشد.

ب) رنگ زرد: روشن‌ترین رنگ است و به خاطر روشنی اش حس رنگ مقدس را دارد. همچنین نشانگر توسعه طلبی، سهل‌گیری کارها و انبساط خاطر است.

ج) آبی: از لحاظ سمبلیک معنای آب آرام را دارد، طبیعت زنانه دارد و طعمش شیرین است. آبی نشانه یکپارچگی و امنیت است بنابراین برای بیمارستان‌ها و دفاتر روانپزشکان مناسب است.

د) سفید: آمیخته‌های این رنگ برای اتاق‌های ویژه درمان، اتاق خواب، و دفاتر کار مناسب است.

ه) بنفش: بعنوان رنگ مستقل، سمبل عرفان و اتحاد عارفانه است.

ی) سبز: سمبل توازن، صلح و سکوت است که می‌تواند تداعی‌کننده آرامش، بهداشت و زندگی طولانی باشد. انتخاب‌کننده این رنگ دارای اراده در انجام کار، استقامت و عزم راسخ است.

و) نارنجی: سمبل انرژی، ضد افسردگی و نشاط بخش است. برای اتاق نشیمن افرادی که از صبح تا شب کار می‌کنند و فقط شب‌ها دور هم جمع می‌شوند مناسب است. عمده استفاده از نور نارنجی در فضای فست فود و کافی شاپ است.

استفاده از جاجیم در تولید پرده های عمودی
با تکیه بر اصل دکوراسیون داخلی
اخترالسادات موسوی، حسن خاتمی

صص ۱۴-۲۱

از جمله هنرهای صنایع دستی که رنگ در آن نقش مهمی دارد می توان به کاشی و سفال های لعابی شیشه های رنگین که در قدیم در در و پنجره با نام ارسی کاربرد داشته، و امروزه در ساخت وسایل روشنایی بکار می رود، و نیز دستبافته های ایرانی همچون جاجیم، گلیم و فرش و... اشاره کرد.

در این میان درخشش و خلوص رنگی رنگ های ایجاد شده با عبور نور از شیشه های رنگین خیلی بیشتر از درخشش و خلوص پدید آمده از طریق شیوه انعکاسی است. امروزه تقریباً استفاده از شیشه های رنگی در معماری و بنا و دکوراسیون داخلی کم رنگ تر از پیش شده بنابراین به دنبال راهکاری برای جبران این نیاز در دکوراسیون داخلی این ایده یعنی کاربرد جاجیم در پرده عمودی مطرح شد. به عنوان مثال می توان در سالن های اجرای موسیقی به جای استفاده از شیشه های رنگی از این پرده ها استفاده کرد، به گونه ای که رنگ ها در جهت افزایش درک و تمرکز و لذت بیشتر از موسیقی باشد. چرا که رنگ ها نیروها و انرژی های تابناکی هستند که چه بخواهیم یا نخواهیم به صورت مثبت و منفی می توانند بر روی حالات انسان اثر بگذارند.

۵- دکوراسیون داخلی

جلوه در آوردن رنگ ها، اثاثیه و سایر اشیاء در یک اتاق یا ساختمان به صورت هنرمندانه.

۵-۱- برخی از سبک های دکوراسیون داخلی

سبک روستایی: سبکی که بیشتر فضا را روستایی نشان می دهد ولی در همه جا قابل استفاده است. هم جنبه کاربردی دارد هم جنبه تزئینی دلیلش این است که مواد مصالح آن در طبیعت است مثل چوب، سنگ، فلز، و... هدف این سبک ایجاد سادگی و صمیمیت در فضا می باشد.

سبک روستایی وسترن: این سبک زیر مجموعه سبک روستایی است. بیشتر وسایل به صورت جفت و قرینه در فضا چیده می شوند.

سبک مدرن: مهمترین مشخصه این سبک خلوت و انتزاعی بودن است.

سبک مینی مالیزم: همانند سبک مدرن خلوت است ولی جزئیات آن نسبت به این سبک کمتر می باشد.

سبک رسمی: تلفیقی از سبک کلاسیک و مدرن است و برای فضاهایی که خیلی تشریفاتی است بکار برده می شود مثل کاخ ها. به همین دلیل در همه جا نمی توان استفاده کرد.

سبک آسیایی: اولین چیزی که از این سبک به ذهن می رسد رنگ های فراوان و گرم و نقش های بدیع و زیباست. تمام شیوه طراحی آسیایی فقط به خانه های چینی و ژاپنی اشاره دارد. آسیایی ها معمولاً تفاوت گرا هستند. و برای پوشش پنجره معمولاً از پرده های ضخیم یا کرکره های چوبی استفاده می کنند. استفاده از چوب در سبک آسیایی حائز اهمیت است و نور پردازی معمولاً به صورت مرکزی می باشد.

سبک مکزیکی: یکی از سبک های بومی و محلی به شمار می رود. در این سبک از پارچه ها و منسوجات دارای طرح های سنتی و رنگ های شاد و درخشان زیاد استفاده می شود.

سبک ممفیس (مصری): رنگ فیروزه ای از رنگ های اصلی و رنگ سبز و قرمز از رنگ های شاخص در این سبک است. مبلمان با پارچه های حیوانی و استفاده از رنگ های شاد و زننده از خصوصیات این سبک است. اساساً سبک مصری به دلیل رمزگونه بودنش در

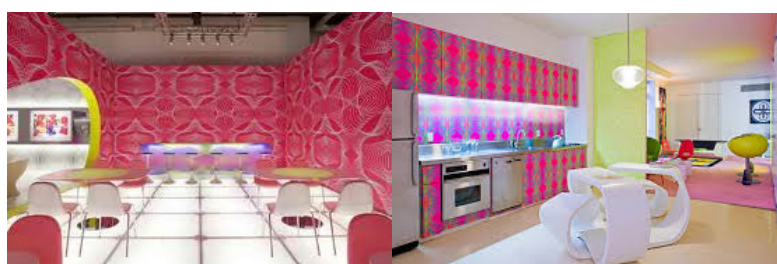
استفاده از جاجیم در تولید پرده‌های عمودی با تکیه بر اصل دکوراسیون داخلی
اختراعات موسوی، حسن خاتمی

صص ۱۴-۲۱

جاهایی که بخواهیم فضاهای عجیب بسازیم کاربرد دارد مثل کازینوها، دیسکوها و...
سبک ویکتوریایی: در این سبک پرده‌ها و والان‌ها معمولاً از پارچه‌های سنگین و مخملی با رنگ‌های درخشان مثل مسی و طلائی می‌باشد.

آرت نوو: این سبک به شدت فانتزی است و فضا را رمانتیک و رویایی می‌کند و برای اتاق خواب و آرایشگاه زنانه مناسب است.

سبک فانتزی: با داستان‌ها و رویاها در ارتباط است و معمولاً در اتاق خواب و نشیمن استفاده می‌شود. در این سبک فضا را به افسانه نزدیک می‌کنیم مثلاً تصاویر کارتونی‌ها از زمین تا سقف اتاق بچه. این سبک دور از واقعیت می‌باشد و از رنگ‌های شاد و خالص خیلی استفاده می‌شود. کریم رشید (معمار معروف) در قالب این سبک و سبک ممفیس، هتل سمیرامیس یونان را طراحی کرده است (شکل ۴).

شکل ۴- آثار کریم رشید

۶- واژه پرده

پرده قطعه پارچه‌ای است که برای جلوگیری از عبور نور یا کم نورکردن یک فضا استفاده می‌شود. پرده‌ها از ساده‌ترین انواع پوشش برای پنجره‌ها هستند و از نظر شکل ظاهری نیز متنوع بوده و می‌توان با انتخاب مدل پرده متناسب با دکوراسیون اتاق و همچنین پارچه‌ای با طرح و رنگ مناسب با سایر اجزای دکوراسیون ترکیبی زیبا را در فضا ایجاد کنیم.

امروزه پرده‌های عمودی تقریباً پرکاربردترین نوع پرده بوده که علاوه بر خانه‌ها و مکان‌های شخصی در بسیاری از شرکت‌ها و ادارات و... استفاده می‌شود. در حالی که جنس این پرده‌ها از مواد مصنوعی و کارخانه‌ای است می‌توان با ارائه این طرح در ساخت پرده‌های عمودی از جاجیم که یک دستبافته با مواد اولیه طبیعی است استفاده کرد و آن را به جامعه دکوراسیون معرفی کرد. همچنین استفاده از پالت‌های رنگی شاد در تولید این پرده‌ها باعث می‌شود که راحت‌تر بتوانیم از آنها در چیدمان و دکوراسیون مدرن استفاده کنیم.

به عنوان مثال: استفاده از پالت رنگی رنگین کمان (بنفش، سرمه‌ای، آبی، زرد، نارنجی، قرمز) در تولید پرده‌های عمودی جاجیمی، به کار بردن این عنصر سنتی ایرانی را در سبک‌هایی همچون آرت دکو، آرت نوو، مراکشی، ممفیس، فانتزی، و... ممکن می‌کند. این پالت بسیار شاد کودکانه و زنانه است و برای آرایشگاه، اتاق خواب، اتاق نشیمن، مراکز هنری و موسیقی کاربرد دارد. همچنین از این ایده می‌توان در تولید پرده اتاق کودک استفاده کرد چرا که به دلیل رعایت مسائل بهداشتی، جنس پرده باید قابل شستشو، شاد، رنگارنگ و متنوع باشد. ضمناً برای مقابله با ایجاد حساسیت، لازم است از الیاف طبیعی تهیه شده باشند.

امروزه بسیاری از طراحان معروف در طراحی‌هایشان از چنین رنگ‌هایی در فضای داخلی استفاده می‌کنند که بسیار پرطرفدار واقع شده‌اند. از جمله این هنرمندان کریم رشید

استفاده از جاجیم در تولید پرده‌های عمودی
با تکیه بر اصل دکوراسیون داخلی
اخترالسادات موسوی، حسن خاتمی

صص ۱۴-۲۱

است که تمامی فضای هتل سمیرامیس یونان را با کودکانه‌ترین رنگ‌ها طراحی و اجرا کرده و در حال حاضر به جهت منحصر به فرد بودنش به شدت جذب توریسم می‌کند. و در نهایت برای مکان‌های رسمی تر مثل دانشگاه‌ها، ادارات و... نیز می‌توان از طیف‌های رنگی دیگری بسته به سلیقه مشتری، نوع سبک دکور آن مکان و فاکتورهای دیگری که ممکن است در هر مکان به صورت خاص وجود داشته باشد استفاده کرد.

شکل ۵- نمونه‌ای از طرح جاجیم در دکوراسیون داخلی

۷- نتیجه‌گیری

با توجه به مطالب فوق و با در نظر گرفتن این که دکوراسیون نقش مهمی در شیوه زندگی کردن به عهده دارد و همچنین با توجه به این که امروزه در همه جای جهان گرایش به مدرنیته و نیز رنگ‌های شاد رو به افزایش است و در کشور ما نیز دکوراسیون داخلی کم کم جای خود را باز کرده و اهمیت حضورش بیشتر از قبل مشهود شده بر آن شدم تا یکی از صنایع دستی ایرانی را با یک کاربرد جدید (پرده عمودی) و البته با رنگ‌های متفاوت به طوری که بتواند با مدرنیته غربی که امروزه در کشور ما نیز طرفداران بسیاری پیدا کرده هماهنگ کنیم تا شاید دستبافته‌ای ارزشمند همچون جاجیم که رفته رفته رو به فراموشی می‌رود با کاربردی جدید دوباره احیا کرد.

۸- مراجع

- ۱- آیت الهی، حبیب الله (۱۳۸۱)؛ «مبانی رنگ و کاربرد آن»، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
- ۲- ایتن، یوهانس (۱۳۸۷)؛ «هنر و رنگ»، ترجمه عرب علی شروه، تهران: انتشارات بيساولی.
- ۳- احمدیان، علیرضا (۱۳۸۶)؛ «رنگ‌شناسی مدرن»، تهران: نشر هنر و معماری قرن.
- ۴- پرهام، سیروس (۱۳۷۱)؛ «دستبافته‌های عشایری و روستایی فارس»، تهران: انتشارات امیرکبیر.
- ۵- لوشر، ماکس (۱۳۸۷)؛ «رنگ‌ها و تأثیرات درمانی شان»، ترجمه مینا اعطامی، تهران: انتشارات صورتگر.